

Problematiku podnikatelských seskupení považuji v současné době za velmi aktuální. Nové možnosti podnikání vznikající po roce 1989, postupující globalizace ve světě a podpora vnitřního trhu v rámci Evropské unie umožnily rozšíření podnikatelských seskupení i v České republice. Za jednu z nejvýraznějších forem podnikatelského seskupení u nás považuji koncern, kterým se v souladu s § 66a odst. 7 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, dále v této části práce jako „**obchodní zákoník**“, rozumí seskupení osob, ve kterém určitá osoba (osoba řídící) podrobuje jednotnému řízení jednu či více osob dalších (osoby řízené)¹. Jako téma své rigorózní práce jsem si vybrala koncern faktický, za který je v souladu s odbornou literaturou považován koncern, v němž jednotné řízení není založeno tzv. ovládací smlouvou.² Domnívám se, že jeho dosavadní právní úprava často neplní svoji ochrannou funkci, především ve vztahu k menšinovým společníkům a věřitelům členů koncernu. V rámci rozboru platné právní úpravy v České republice bych chtěla na některé její nedostatky poukázat.

Problematika právní úpravy podnikatelských seskupení není však tématem specifickým pouze pro Českou republiku. Zabývají se jí právní řady nejrůznějších států již poměrně dlouhou dobu a její význam stoupá s růstem nadnárodních forem podnikatelských seskupení, který umožnila zejména již zmíněná světová globalizace a podpora vnitřního trhu v rámci Evropské unie. Proto jsem se rozhodla zabývat některými prvky právní úpravy aplikovatelnými na faktický koncern i v dalších vybraných státech. Předtím bych však chtěla samostatně popsat vybrané primární a sekundární právo Evropské unie, které považuji za důležité zmínit proto, že Česká republika je dnes součástí Evropské unie a významná část jejích právních předpisů, resp. jejích novelizací, byla přijata právě s ohledem na tuto skutečnost. V přehledu sekundárního práva Evropské unie bych se ráda zaměřila na vybraná nařízení jakožto právní akt přímo aplikovatelný v členských státech.

Vzhledem k tomu, že česká právní úprava koncernového práva byla významně inspirována německou právní úpravou, považovala jsem za vhodné jako jednu

¹ Srov. zákon č. 513/1991, obchodní zákoník, § 66a odst. 7

² Viz. Černá, S.: Faktický koncern, ovládací smlouva a smlouva o převodu zisku, str. 31

z vybraných zemí zvolit právě Německo, které je společně s námi jedním z členských států Evropské unie a má velmi specifickou úpravu podnikatelských seskupení. Německý přístup k úpravě podnikatelských seskupení je všeobecně považován za jeden z hlavních přístupů k právní regulaci této problematiky.³

Další země, které jsem si vybrala ve své práci pro účely popisu podrobnější právní úpravy relevantní pro faktický koncern, jsou Anglie a Ruská federace.

Anglii jsem si vybrala proto, že je představitelkou odlišného přístupu k právní regulaci podnikatelských seskupení než Německo a současně je také jedním z členských států Evropské unie.

Ruská federace byla pro mě zajímavým objektem vzhledem k tomu, že patří k tzv. třetím zemím, tedy státům, které součástí Evropské unie nejsou a jejichž právní řád nepodléhá obligatornímu vlivu komunitárního práva. Dalším důvodem mého zájmu bylo, že jsem rozbor platné právní úpravy vztahující se na podnikatelská seskupení v Ruské federaci v naší odborné literatuře nenalezla.

Svoji práci jsem rozdělila na tři kapitoly. V první kapitole budu rozebírat důvody vzniku podnikatelských seskupení v minulosti i současnosti, přístupy k jejich právní regulaci a na závěr se budu věnovat stěžejní právní úpravě podnikatelských seskupení v České republice – tedy úpravě obsažené v obchodním zákoníku.

Ve druhé kapitole se budu zabývat koncernem jakožto jedním z typů podnikatelských seskupení a jeho úpravou v obchodním zákoníku. Zároveň zde zmíním možná dělení koncernů dle jednotlivých kritérií.

Koncernu faktickému se pak již budu věnovat v hlavní části mé práce – kapitole třetí. Nejprve bych ráda rozebrala samotný pojem faktického koncernu a následně právní úpravu, která se na faktický koncern vztahuje. V České republice se jedná především o právní úpravu obsaženou v obchodním zákoníku, ale nelze zapomenout na ustanovení obsažená i v jiných právních předpisech, která se většinou vztahují obecně na podnikatelská seskupení nebo na koncern. Samostatnou část bude tvořit z mého pohledu pro faktický koncern důležitá právní úprava v komunitárním právu. V další

³ Viz např. Pelikánová, I. - et al: Obchodní právo. Společnosti obchodního práva a družstva. II.díl, str. 124-125 (autor: Stanislava Černá a Irena Pelikánová), nebo Doležil, T.: Koncerny v komunitárním právu. Analýza a náměty pro rekonstrukci, str. 133, nebo Andenas, M. – Wooldridge, F: European Comparative Company Law, str. 448

části se budu zabývat některými rysy právní úpravy relevantními pro faktický koncern v Německu, Anglii a Ruské federaci. V závěrečné části třetí kapitoly se budu věnovat úpravě faktického koncernu v České republice, resp. právní úpravě podnikatelských seskupení, de lege ferenda a současně se budu snažit navrhnout některá možná řešení.